

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ**

**«Д. СЕРІКБАЕВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН
ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОМПЛАЕНС-ҚЫЗМЕТІ

БІРІКТІРІЛГЕН БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

БЕКІТЕМІН

«Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ»
КЕАҚ Басқарма Төрағасы-Ректор

_____ С. Рахметуллина

15.04.2024ж.

**«Д.СЕРІКБАЕВ АТЫНДАҒЫ ШҚТУ» КЕАҚ ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
САЯСАТЫ**

«ШҚТУ» КЕАҚ 135-П -2024

**Өскемен
2024**

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 2 из 14

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты ISO 9001:2015, ISO 37001:2016 халықаралық стандарттары негізінде, сондай-ақ ESG Еуропалық жоғары білім аймағындағы сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен ұсыныстары негізінде әзірленді.

«ШҚТУ» КЕАҚ біріктірілген басқару жүйесі бойынша үйлестіру кеңесінің отырысында талқыланды, 2024 жылғы 10 сәуірдің №2 хаттамасы.

Бекітілген күннен бастап күшіне енеді.

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 3 из 14

Мазмұны

1. Мақсаты	4
2. Таратылуы аймағы	4
3. Нормативтік құжаттар	5
4. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар	5
5. Қызмет сипаттамасы	6
5.1 Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары	6
5.2 Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі	7
5.3 Сыбайлас жемқорлық және алаяқтық құқық бұзушылықтардың түрлері	10
5.4 Хабарлау тәртібі	10
5.5 СЖҚКК өкілеттіктері және тәуелсіздігі	12
5.6 Өзара ынтымақтастық	12
5.7 СЖҚ іс-қимыл жөніндегі МЖ жақсарту бойынша міндеттемелер	12
6. Жауапкершілік және өкілеттіктер	13
7. Жазбалар	13
Қосымша 1 – Өзгерістерді тіркеу парағы	

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 4 из 14

1. Мақсат

1. «Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының осы сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы, белсенді ақпараттандыру саясаты (бұдан әрі – Университет, Саясат тиісінше) сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы күрестің негізгі қағидаттарын, алаяқтық және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алудың басқарушылық және ұйымдастырушылық негіздерін, сыбайлас жемқорлықтың және алаяқтықтың алдын алу және оған қарсы тұру жөніндегі іс-шаралар кешенін, белсенді хабарлау тәртіптерін анықтайды.

2. Осы Саясат Басқарма Төрағасы – университет ректорымен бекітіледі. Осы Саясатқа толықтырулар мен өзгерістер университет басқармасы шешімімен енгізіледі.

3. Осы Саясаттың бір тармағы жарамсыз болып қалса, бұл Саясаттың басқа баптарына әсер етпейді. Жарамсыз тармақ жойылады немесе заңмен рұқсат етілген басқа тармақпен ауыстырылады.

4. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасына өзгерістер енгізу нәтижесінде осы Саясаттың жекелеген тармақтары оған қайшы келсе, бұл тармақтар күшін жояды және Саясатқа өзгерістер мен толықтырулар енгізілген сәтке дейін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын басшылыққа алу қажет.

2. Таратылуы аймағы

5. Осы Саясат Университеттің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне, сондай-ақ Университетпен шарттық қатынастар шеңберінде үшінші тұлғаларға – контрагенттерге қолданылады.

6. Саясат университеттің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және қатаң сақталуы үшін міндетті болып табылады. Саясат университеттің интернет-ресурсында орналастырылуға жатады.

7. Университеттің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өз құзыреті шегінде сыбайлас жемқорлықпен және алаяқтықпен күресуге міндетті.

8. Университеттің басқарма төрағасы мен мүшелері қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу бойынша қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

9. Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қылмыстық, әкімшілік, азаматтық және тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 5 из 14

3. Нормативтік құжаттар

10. Осы Саясатта келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылған:

- 1) ISO 37001:2016 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі менеджмент жүйесі. Талаптар мен пайдалану жөніндегі нұсқаулық»;
- 2) ISO 9001:2015 Сапа менеджменті жүйелері. Талаптар;
- 3) Еуропалық жоғары білім беру аймағында сапаны қамтамасыз ету бойынша стандарттар мен нұсқаулықтар (ESG) – 2015;
- 4) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі;
- 5) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының заңы;
- 6) Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары;
- 7) Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру Комитеті Төрағасының 2020 жылғы 2 маусымдағы №345 бұйрығымен бекітілген Университет жарғысы.

4. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар

11. Осы Саясат келесі терминдерді және олардың сәйкес анықтамаларын пайдаланады:

- 1) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік** (комплаенс) – Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне, сондай-ақ үшінші тұлғаларға – контрагенттерге шарттық қатынастары шеңберінде Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасының қамтамасыз ету функциясы;
- 2) **Лауазымды тұлға** – Университетте басқару функцияларын жүзеге асыратын тұлға, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша шешімдер қабылдауға уәкілетті тұлға;
- 3) **Жалғыз акционер** - Университеттің 100% мемлекеттік қатысу үлесін иелену және пайдалану құқығын жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі;
- 4) **Директорлар кеңесі** - университет пен Басқарма қызметіне жалпы басшылық жасауға және бақылауға жауапты, оның мүшелерін Жалғыз акционер болып сайлау арқылы құрылатын, Жалғыз акционердің құзыретіне заңмен және университет Жарғысымен жатқызылған мәселелерді қоспағанда, университет қызметіне жалпы басшылық жасау органы;
- 5) **Сыбайлас жемқорлық** – бұл университеттің лауазымды адамдарының, қызметкерлерінің өз лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы өзіне немесе үшінші тұлғаларға

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 6 из 14

мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы, сондай-ақ жеңілдіктер мен жеңілдіктер беру арқылы осы тұлғаларға пара беру;

6) **Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық** – сыбайлас жемқорлық белгілері бар, заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

7) **Мүдделер қақтығысы** – Университеттің лауазымды адамдарының, қызметкерлерінің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері (міндеттері) арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін (міндеттерін) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкіншілігі;

8) **Сыбайлас жемқорлық тәуекелі** – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

9) **Алаяқтық** – алдау немесе сенімге қиянат жасау арқылы бөтеннің мүлкін ұрлау немесе бөтеннің мүлкіне құқықты иемдену;

10) **Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу** – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

11) **Басқарма** – Университеттің ағымдағы қызметіне басшылықты жүзеге асыратын атқарушы алқалы орган;

12) **Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау** (сыртқы және ішкі) – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу;

13) **ҚТДБ** – қызметкерлерді таңдау және дамыту бөлімі;

14) **СЖҚКҚ** – сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі;

15) **ІАҚ** – Ішкі аудит қызметі;

16) **ҚР ҚК** – Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі;

17) **ҚБ** – құрылымдық бөлім.

5. Қызмет сипаттамасы

5.1 Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

12. Университетте Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл келесі қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

1) заңдылық;

2) жариялылық пен ашықтық;

3) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын жүйелі және кешенді

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 7 из 14

пайдалану;

- 5) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын басым қолдану;
- 6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адамдарды көтермелеу;
- 7) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы.

5.2 Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі

13. Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі мыналарды қамтиды:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг;
- 2) сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді ішкі талдау;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;
- 4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыру және сақтау;
- 5) қаржылық бақылау;
- 6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер;
- 7) мүдделер қақтығысын болғызбау және шешу;
- 8) сыбайлас жемқорлық және алаяқтық құқық бұзушылықтардың алдын алу, анықтау және жолын кесу;
- 9) сыбайлас жемқорлық және алаяқтық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау;
- 10) сыбайлас жемқорлық және алаяқтық құқық бұзушылықтардың салдарын жою.

14. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне қатысты ақпаратты жинау, жинақтау, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

Жеке және заңды тұлғалардың мен өтініштері, статистикалық деректер, бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар, ІАҚ есептері мен ұсынымдары, сондай-ақ заңмен тыйым салынбаған өзге де ақпарат көздері сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің көздері болып табылады.

СЖҚКҚ тоқсан сайын сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізеді, оның нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін негіз бола алады.

15. Сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерге ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

- 1) университет қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді анықтау;
- 2) ұйымдық-басқару қызметіндегі сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді анықтау (персоналды басқару, мүдделер қақтығысын реттеу, құрылымдық бөлімшелер қызметінің Қазақстан Республикасының ішкі нормативтік құжаттары мен заңнамасына сәйкестігі).

16. Сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерге ішкі талдау жүргізу

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 8 из 14

негіздері :

- 1) университеттің ҚБ - не қатысты мемлекеттік органдар немесе ІАҚ жүргізген тексерулердің нәтижелері;
- 2) тәуекелдердің сәйкестігін бағалау нәтижелері;
- 3) Университеттің қызметін қозғайтын университеттің ішкі нормативтік және басқа да құжаттары және Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері;
- 4) университетке түскен жеке және заңды тұлғалардың өтініштері;
- 5) құқық қорғау органдарының актілері;
- 6) сот актілері;
- 7) университетке түскен өзге де мәліметтер.

Сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді ішкі талдау нәтижелері бойынша мыналарды қамтитын талдамалық анықтама дайындалады:

- 1) анықталған сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдер туралы ақпаратты;
- 2) оларды жою жөніндегі ұсынымдар;
- 3) анықталған сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді жою бойынша іске асыру мерзімдері.

Анықталған сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді жою жөніндегі ұсынымдары бар талдамалық анықтама университеттің басқарма төрағасына оларды жою жөнінде шаралар қабылдау үшін университеттің ҚБ тапсырмаларын қарау және беру үшін енгізіледі.

17. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру Университеттің әрбір қызметкерінің борышы болып табылады және білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру-адамның адамгершілік, зияткерлік, мәдени дамуы және сыбайлас жемқорлықты қабылдамаудың белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбие мен оқытудың үздіксіз процесі.

Ақпараттық және ұйымдастырушылық қызмет БАҚ-да түсіндіру жұмыстарын жүргізу, әлеуметтік маңызы бар іс-шараларды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шараларды ұйымдастыру жолымен іске асырылады.

18. Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық және алаяқтық сипаттағы ықтимал фактілер анықталған жағдайда, тергеу нәтижелерін тиісті құқық қорғау органдарына жіберу туралы шешімді университет басшылығы қабылдайды.

Университет құқық қорғау және сот органдарына қызметтік тергеу/тексеру жүргізу барысында жиналған қолда бар материалдарды ұсынады.

Адамдарды тәртіптік жауапкершілікке тарту үшін дәлелдемелер жеткілікті болған барлық жағдайларда, бұл Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының тәртібін сақтай отырып жасалатын болады.

Университет қызметкерлері, университеттің өзге қызметкерінің, сондай-ақ

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 9 из 14

үшінші тұлғаның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіру фактілері туындаған жағдайда және/немесе университет қызметкерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіруге қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы ақпараты бар болса, СЖҚКҚ және/немесе университеттің әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілін дереу хабардар етуге міндетті.

19. Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне, егер мүдделер қақтығысы болса, міндеттерді жүзеге асыруға тыйым салынады.

Университеттің лауазымды адамдары мен қызметкерлері мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу жөнінде шаралар қабылдауға, тікелей басшыны не Университеттің әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілін және/немесе СЖҚКҚ басшылығын туындаған мүдделер қақтығысы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы оларға белгілі болған бойда жазбаша нысанда хабардар етуге тиіс.

20. Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық көріністердің алдын алу, құқықтық сауаттылықты арттыру және университет қызметіндегі сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық көріністеріне мүлдем төзбеушілік мақсатында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт әзірленеді және университет Басқарма төрағасымен бекітіледі.

21. Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануға әкеп соқтыратын іс-әрекеттерге жол бермеу мақсатында аталған тұлғалар сыбайлас жемқорлыққа қарсы келесі шектеулерді өзіне алады:

1) функционалдық міндеттерді орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асырмау;

2) жақын туыстарының, ерлі-зайыптылардың және жекжаттардың бірлескен жұмысына жол бермеу;

3) мүліктік/мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында қызметтік және ресми таратылуға жатпайтын өзге де ақпаратты пайдалану;

4) егер мұндай іс-әрекеттер осы тұлғалардың лауазымдық өкілеттіктеріне жататын болса немесе бұл адамдар өздерінің қызметтік жағдайына қарай ықпал ете алатын болса, оларды берген адамдардың пайдасына іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтерді қабылдауға жол бермеу. лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) жатады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің келісімін ҚТДБ тіркейді.

Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауы лауазымынан босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын әрекет пен әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайда олардың орындалмауы өкілеттіктерді тоқтатуға негіз болып табылады.

Университеттің лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне мыналарға тыйым

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 10 из 14

салынады:

1) өзінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалану, сол сияқты осы адамдарға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

2) Университеттің мүлкін пайдалануға немесе оны Университеттің жалғыз акционері мен Директорлар кеңесінің жарғысы мен шешімдеріне, сондай-ақ жеке мақсаттарына қайшы пайдалануға жол беруге;

3) мүліктік/мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалануға.

5.3 Сыбайлас жемқорлық және алаяқтық құқық бұзушылық түрлері

22. Саясат заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген құқық бұзушылықтарды қарастырады, оның ішінде:

1) жеке немесе делдал арқылы өзіне немесе үшінші тұлғаларға мүліктік/мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар беру немесе алу;

2) қаржылық есептілікті қасақана бұрмалау;

3) Университет активтерін мақсатсыз пайдалану және (немесе) заңсыз иемдену және (немесе) ұрлау: қаражатты ұрлау, қаражатты мақсатсыз пайдалану, негізгі құралдарды, тауарлық-материалдық құндылықтарды ұрлау;

4) сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер, лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану және лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану: мүліктік/мүліктік емес игіліктер алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерді пайдалану, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде жалған жасауда көрсетілген бұзушылықтар, құжаттарды, университеттің қызметі үшін маңызы бар ақпаратты қасақана жою, деректер қорын жою немесе олардағы ақпаратты өзгерту, үшінші тұлғаларға немесе жеке мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз ететін бағдарламаларды енгізу;

5) пайда табу және (немесе) қызметіне зиян келтіру және (немесе) Университеттің беделіне теріс әсер ету мақсатында Университеттің ақпараттық жүйелеріне рұқсатсыз енуге немесе құпия ақпаратты иеленуге бағытталған әрекеттер;

6) абайсызда да, қасақана да дербес деректерді теріс пайдалану.

5.4 Хабарлау тәртібі

23. Егер университет қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталмауы, алаяқтық фактілері, нормативтік талаптардың немесе ішкі процедуралардың бұзылуы туралы білсе, олар бұл туралы төменде көрсетілген тәртіпке сәйкес қисынды мерзімде хабарлауы керек. Сонымен қатар, мұндай ақпарат

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 11 из 14

адал, сенімді және зиянды ниетсіз берілуі керек екенін білу маңызды.

Университеттің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өз таңдауы бойынша өздерінің алаңдаушылығын, күдіктерін хабарлауға немесе кез келген лауазымды тұлға немесе қызметкер, жеткізуші немесе Университетпен байланысы бар басқа тұлғалар жасаған ықтимал алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы басқалардан алынған ақпаратты бере алады.

Қызметкерлер университеттің ішкі бөлімшелеріне де (мысалы, СЖҚКҚ, Әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы жөніндегі уәкілге, Басқарма мүшелеріне) және уәкілетті мемлекеттік органдарға ақпарат беру арқылы өз мәселелерін айта алады. Бұл үшін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау мақсатында университет қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың орын алған немесе жалғасып жатқан бұзушылықтары, алаяқтық фактілері туралы хабарлауға мүмкіндік береді.

Қызметкерлер жіберілген немесе орын алған бұзушылықтар туралы университеттің тиісті ҚБ-не немесе уәкілетті мемлекеттік органдарға келесі тәртіппен жүгіне алады:

- 1) Университет сайтында орналастырылған сенім телефондары арқылы;
- 2) электрондық пошта мекенжайларына хабарлама;
- 3) интернет-портал арқылы.

Жұмысшы жіберген хабарламада алаңдататын мәселені қысқаша сипаттап, кері байланыс үшін аты-жөніңізді және телефон нөміріңізді қалдырыңыз. Бұл ретте мәселенің мәнін көрсетпейтін хабарламалар қарауға жатпайды.

Құқыққа қайшы әрекет жасалды деп пайымдауға жеткілікті негіздері бар кез келген адам өз бетінше тергеу жүргізуге, алынған ақпаратты басқа адамдармен талқылауға және т. б. тырыспауға тиіс.

Университет барлық лауазымды тұлғалар, университет қызметкерлері, сондай-ақ бұзушылықтар туралы адал хабарлаған өзге де тұлғалар туралы ақпараттың құпиялылығына кепілдік береді, сондай-ақ олардың жауап қуғын-сүргіннен қорғалуына кепілдік береді.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат хабарлаған адамдар заңға сәйкес жауапқа тартылады.

Университет алаяқтық немесе сыбайлас жемқорлық фактілері туралы келіп түскен анонимді хабарламалар бойынша тексеруді не қызметтік тергеуді жүзеге асырмау құқығын өзіне қалдыруы мүмкін, өйткені келіп түскен ақпарат анық емес, ал көп жағдайда бастамашылық ақпараттандыру желісі бойынша келіп түскен шағымдарды және (немесе) өтініштерді қоспағанда, біреудің атын немесе қызметін жамандау мақсатында ойдан шығарылған болуы мүмкін.

Ішкі тергеу жүргізген университет қызметкерлері алынған ақпараттың құпиялылығын сақтауға және барлық байланысты тараптардың беделін қорғауға, айыптаулар мен тергеулерге қатысты ақпаратқа тек осы рұқсатқа заңды құқығы бар тұлғаларға қолжетімділікті қамтамасыз етуге міндетті.

24. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күреске жәрдемдесетін адамдарды

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 12 из 14

көтермелеу түріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидатын сақтау мақсатында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңының 4-бабының 7-тармағында және 24-бабының 3-тармағында көзделген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау тәртібі туралы, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзге де жолмен жәрдемдескен Университет қызметкерлерін марапаттау шарттары мен тәртібі тиісті Ережелерде белгіленеді.

5.5 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің өкілеттіктері мен тәуелсіздігі

25. Университеттің СЖҚКҚ университеттің және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралардың іске асырылуына мониторинг жүргізуді қамтамасыз етеді.

26. СЖҚКҚ өз өкілеттігін университеттің атқарушы органына, лауазымды адамдарына қарамастан жүзеге асырады, Директорлар кеңесіне есеп береді және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарын сақтауды қамтамасыз ету кезінде тәуелсіз болып табылады.

27. СЖҚКҚ мақсаттары, міндеттері, қағидаттары, функциялары мен өкілеттіктері университеттің СЖҚКҚ туралы тиісті ережесімен айқындалады.

5.6 Өзара ынтымақтастық

28. Университет өзара іс-қимыл және үйлестіру қағидаты негізінде сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы күрес саласында уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, көрсетілетін қызметті алушылармен, қоғамдық бірлестіктермен және үкіметтік емес ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау мақсатында өзара келесі іс-қимыл жасайды:

1) сыбайлас жемқорлық, алаяқтық әрекеттерді жасауға күдікті адамдарды анықтау, сондай-ақ осындай әрекеттерге қатысы бар басқа адамдарды анықтау;

2) сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ақпарат алмасу;

3) сыбайлас жемқорлық пен алаяқтықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі қызметті үйлестіру және бірлескен шараларды әзірлеу.

5.7 сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін жақсарту жөніндегі міндеттемелер

29. Университет жыл сайын талдау және бағалау (қорытындылар) жүргізу арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің

«Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Редакциясы: бірінші
Біріктірілген басқару жүйесі	«ШҚТУ» КЕАҚ ЖҚС 135-П -2024 «Д. Серікбаев атындағы ШҚТУ» КЕАҚ жемқорлыққа қарсы саясаты	Стр. 13 из 14

жарамдылығын, сәйкестігін және нәтижелілігін үнемі жақсартуға келесі жолдармен кепілдік береді:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет тарапынан;
- 2) ішкі аудит арқылы;
- 3) жоғары басшылық тарапынан.

Талдау нәтижелері бойынша және бағаларды (қорытындыларды) ескере отырып, Университет сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін өзгерту қажеттілігін немесе мүмкіндігін айқындайды.

30. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет тарапынан талдаулар мен бағалаулар (қорытындылар) нәтижесінде ішкі аудит арқылы немесе университеттің жоғары басшылығы тарапынан қызметте пайдаланылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің жеткіліксіздігі және нәтижелері болмаған жағдайда, университет мақсатын ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін өзгерту және жақсарту жөнінде шаралар қабылдайды

6. Жауапкершілік пен өкілеттік

31. Университет басшылығы, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері университет саясатында және ISO 37001:2016 халықаралық стандартының талаптарында көрсетілген барлық қағидаттардың сақталуы мен жүзеге асырылуы үшін ұжымдық жауапкершілікте, талаптарды орындамаудың салдарын біле отырып осы саясатпен, жауапкершілікте болады.

32. Университеттің басшылығы, лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін реттейтін университеттің ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын орындауға міндеттеме алады.

33. СЖҚКҚ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат субъектілерінің іс-әрекеттерін үйлестіруді және бақылауды жүзеге асырады.

7. Жазбалар

34. Осы құжатталған процедура бойынша жұмыс барысында жасалған ББЖ жазбаларына мыналар кіреді:

- 1) Бөлімше істерінің номенклатурасы және оған сәйкес құжаттар.
- 2) Тіркеу тізілімдері, кіріс және шығыс құжатталған ақпарат университет деңгейінде электронды түрде «Directum» ЭҚАЖ-де жүргізіледі.

